

УДК: 658.7:005.935](045)

Волосний О.В.

студент гр. МС-22мг

Потебенько С.В.

студентка гр. ЗМТ-22мг

Українська інженерно-педагогічна академія

м. Харків, Україна

наук. кер. – к.е.н., доцент Прокопчук Л.М.

ЛОГІСТИЧНИЙ КОНТРОЛІНГ ЯК КОМПЛЕКСНА СИСТЕМА СТРАТЕГІЧНИХ ТА ТАКТИЧНИХ ЦІЛЕЙ ПІДПРИЄМСТВА

Серед цілей логістичного контролінгу на підприємстві представимо такі: прозорість (ідентифікація) витрат та послуг логістики; мінімізація витрат логістики; збір інформації, орієнтованої на цілі підприємства; забезпечення готовності здійснення поставок; оптимальне використання виробничих та

складських потужностей; скорочення часу виконання замовлення; мінімізація ризику запізнення (невиконання замовлення); оптимізація системи транспортування; оптимізація запасів складування.

Завдання логістичного контролінгу доцільно розглядати по відношенню до зовнішнього та внутрішнього середовища підприємства, оскільки аналіз внутрішнього стану проводиться шляхом внутрішнього аудиту, пов'язаного з дослідженням відповідності існуючої системи та поставленими перед нею цілями, аналіз конкурентоспроможності логістичної системи, її ринкових переваг та недоліків шляхом проведення SWOT-аналізу [1].

Одним із важливих елементів внутрішнього аудиту є аналіз логістичних витрат, що залежать від реалізації товару, системою розрахункових показників (рівня сервісу, оборотністю товару, витрат на утримання складу тощо). Відповідна структуризація логістичних витрат (складських, транспортних витрат на реалізацію замовлення тощо) дозволяє здійснити оцінку варіантів та вибір з них найоптимальніших.

Основними завданнями логістичного контролінгу на підприємстві є:

1) завдання, орієнтовані на зовнішнє середовище підприємства, а саме: планування та контроль цілей системи; координація логістичних підсистем; контроль планування та реалізація замовлень; обслуговування постачання; збір інформації на поставлену ціль; планування та контроль засобів логістики; аналіз відмінностей фактичних та планових даних у сфері логістики; аналіз слабких місць логістичного ланцюга; оптимізація запасів; контроль за окупністю інвестицій; контроль спеціальних логістичних рахунків; створення системи показників логістичної системи; звітність; планування перевезень; планування витрат та надходження матеріалів; обробка замовлень; програмування та поради.

2) завдання, орієнтовані на внутрішнє середовище підприємства, а саме: планування та управління виробництвом, постачання, збут та контроль за часом виконання.

Якісний вплив логістичного контролінгу на результат функціонування підприємства як логістичної системи спостерігається при підвищенні якості

виконаних робіт та вироблених товарів (послуг) шляхом оптимізації управління та контролю над діяльністю основних процесів (постачання, виробництва, збуту тощо.), у своїй унікаючій діяльності підприємства зайвих ланцюгів та виконання зайвих робіт, скорочення часу виконання робіт та надання послуг, а також скорочення логістичних витрат [2].

Функціонально-логістичний контролінг на підприємстві залежить від специфіки його діяльності, характеру логістичних завдань, технічних та фінансових можливостей. Його застосування має бути раціональним, оскільки «функція зрізу» при досягненні планових показників, координації зусиль логістичних підсистем підприємства та оптимізації горизонтальних рішень запобігає субоптимізації протиріч часткових та загальних цілей. Використання логістичного контролінгу на підприємстві вимагає системного підходу до інтегрованого планування, організації, управління та контролю матеріальними, інформаційними та фінансовими ресурсами для координації діяльності функціональних підрозділів та досягнення загальних стратегічних цілей. Системний аналіз у цьому аспекті передбачає: 1) формулювання завдання логістичного контролінгу; 2) структурування логістичного контролінгу; 3) побудова математичної моделі: параметризація, визначення залежності між параметрами тощо; 4) введення моделі в дію, її перевірка, апробація та коригування.

Розглядаючи підприємство як логістичну систему, її результат на виході залежить від цілей підприємства та способів послідовного узгодження та досягнення цілей. Тому узгодження цілей логістичної системи та кінцевого результату є основним із пріоритетних завдань логістичного контролінгу на підприємстві, а виникнення проблем при їх узгодженні має зв'язок із: 1) причинами невідповідності цілей між підсистемами логістичної системи; 2) причинами недостатньої продуктивності відповідних підсистем.

Конфлікт цілей у логістичних підсистемах відбувається через системний підхід при використанні логістичної концепції, постає як конфлікт витрат і результатів діяльності логістичної системи, що передбачає аналіз можливих

альтернатив. Визначені раніше цілі описуються як наслідок даних альтернатив і узгоджуються при оцінці. Селекція наслідків таких альтернатив орієнтована на кінцевий результат. Відмінність результатів залежить від передбачених наслідків відповідно до альтернативних варіантів транспортування, дистрибуції тощо. Додатковими варіантами вибору альтернативи можуть виступати: передчасне використання товарів або продаж серед клієнтів; ухилення від «вузьких місць» у виробництві; зростання обороту, викликаного еластичною реакцією до зміни попиту; забезпечення високих цін за наявності додаткових переваг; зростання оборотності при конкурентних перевагах і скороченні часу постачання; зміна організації дистрибуції, наприклад, ліквідація складів замовника; прискорення оборотності капіталу.

Використання логістичного контролінгу на підприємстві вимагає створення ефективної системи взаємозв'язку всього управління та управління логістикою. Це, у свою чергу, передбачає саморегулювання всього підприємства, його функціональних підсистем і включає:

- 1) організаційний поділ підприємства як логістичної системи на функціональні підсистеми, чітко визначивши локальні цілі та кінцевий результат кожної з них;
- 2) формування зв'язків із зовнішнім середовищем для забезпечення стійкості підприємства та саморегулювання функціональних підсистем логістики;
- 3) здійснення виконавчих та регулюючих функцій (обліку, контролю, аналізу) як на рівні підприємства, а й у функціональні підсистеми;
- 4) забезпечення гнучкого реагування функціональних підсистем на конкретні ринкові умови;
- 5) забезпечення необхідного резерву ресурсів, достатніх для безперервної діяльності;
- 6) забезпечення високого рівня інноваційної культури на підприємстві.

Логістичний контролінг як сукупність методів та процедур системи контролінгу при управлінні логістичними процесами забезпечує керівників

різних рівнів управління інформацією тактичного та стратегічного планування, контролю та прийняття рішень щодо оптимізації потокових процесів, що протікають у логістичній системі, для забезпечення стійкості функціонування підприємства на ринках виробників, постачальників та споживачів.

Узагальнюючи вищесказане, можна дійти висновку, що застосування логістичного контролінгу у системі менеджменту підприємства має розглядатися у розрізі його стратегічних та тактичних цілей; застосування системного підходу при впровадженні логістичного контролінгу на підприємстві, вихідним пунктом якого є визначення конкретних цілей, системи показників та одиниць виміру.

Література:

1. Гаврилюк Н.М. Теоретичні аспекти логістичного управління підприємством на основі контролінгу. Режим доступу: www.pu.if.ua/depart/Finances/resource/file/Збірник/2015-1/6.pdf

2. Балог Л. В. Сутність логістичного контролінгу та його роль в процесі управління підприємством. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2015. № 8. С. 312-315.